

НАУКОВИЙ ДОРОБОК НА РІВЕНЬ СУЧАСНИХ ВИМОГ

Семчук Ж.В.

Львівський університет бізнесу та права

Подано схему наукового дослідження і структуру публікації, наведені обов'язкові рубрики і показані приклади оформлення бібліографічного матеріалу. Вказані умови оформлення наукової публікації у фаховому виданні

Ключові слова: наукове дослідження, рукописи, наукова публікація, плагіат, компіляція.

The scheme of scientific research is given as well as the structure of the publication. The obligatory rubrics and the examples of the lay-out of bibliographical material are shown. The terms of the lay-out of scientific publication in professional periodicals are pointed out.

Key words: scientific research, manuscripts, scientific publication, plagiarism, compilation.

Вступ. Наукова діяльність в системі вищої освіти є невід'ємною складовою частиною підготовки молодих спеціалістів. Зрозуміло, що повноцінна підготовка спеціалістів може відбуватися лише тоді, коли викладацький склад навчального закладу, поряд з роботою зі студентами в аудиторії підчас лекційних, практичних і семінарських занять, сам займається науковою роботою і активно залучає до неї молоді кадри в особі студентів і аспірантів.

Науково-дослідна робота здійснюється науковими колективами, окремими вченими (за договорами, контрактами, державними замовленнями, програмами, проектами тощо), аспірантами і докторантами в процесі дисертаційних досліджень, студентами в студентських наукових гуртках і т.і.

Наукове дослідження – це процес вивчення певного об'єкта, предмета або явища з метою встановлення закономірностей його виникнення, розвитку і перетворення в інтересах раціонального використання у практичній діяльності. Об'єктом наукового дослідження є навколишній світ та форми його відображення у свідомості людей, що існують незалежно від цієї свідомості, Зокрема об'єктом наукового дослідження в економічних науках є практична діяльність суб'єктів господарювання.

Результати наукових досліджень засвідчуються шляхом публікування їх у всіляких наукових виданнях у вигляді тез виступів на наукових конференціях,

статей, брошур, монографій, навчальних посібників, підручників тощо. Якщо наукове видання визнане «фаховим», то публікації у ньому вважаються високопрофесійними і враховуються, наприклад, при захисті дисертації. ВАК України постійно слідкує за станом і змістом публікацій у фахових виданнях і, при виявленні недотримання авторами обов'язкових вимог опублікованих робіт, може видання позбавити (без права повторного присвоєння) цього важливого сертифікату про фаховість.

Рукописи публікації повинні бути представлені в редакцію у двох роздрукованих примірниках і на магнітних носіях (дискеті, CD чи іншому електронному вигляді залежно від вимог редакції). Формат тексту на магнітних носіях і у видрукуваному варіанті повинен бути ідентичним.

Редколегія використовує надруковані примірники публікації для рецензій (як правило без зазначення прізвища автора публікації, яке або відтинають у рукописі, або попереджують авторів про те, щоб прізвища автори друкували на окремій сторінці). Такий захід анонімності забезпечує об'єктивність оцінки з боку рецензентів.

Найбільшою вадою публікації, є виявлення у ній плагіату (привласнення або запозичення тексту з чужого твору без дозволу автора і без зазначення джерела) або компіляції (неоригінальної, несамостійної праці, побудованої на використанні чужих творів). Слід зазначити, що при сучасному стані інформаційного забезпечення перевірка на плагіат (компіляцію) не є проблемою. Так уже перевіряються всі дисертаційні роботи, а надзвичайно бурхливий розвиток комп'ютерних технологій обіцяє в найближчий час таку перевірку зробити буденною і обов'язковою процедурою для кожної публікації. Немає сумніву, що автори публікацій, у яких виявлено плагіат (компіляцію), нестимуть відповідне покарання навіть до позбавлення наукового звання.

Тому автори повинні бути усвідомлені про обов'язок представляти до публікації свої (а не чужі) праці. За недотримання цієї умови вся відповідальність лежить на самих авторах, а обов'язком редакції при явно вираженому плагіаті чи компіляції не приймати представлених до друку публікацій і також зголошувати про автора у відповідні інстанції...

Зупинимося на схемі наукового дослідження. Усілякі наукові дослідження проводяться за певною, відпрацьованою схемою, яка полягає у виконанні наступних кроків.

1. Вибір теми (проблеми) дослідження.
2. Нагромадження інформації.
3. Відпрацювання гіпотези.
4. Вибір методів дослідження.
5. Обробка і аналіз результатів.
6. Написання висновків і пропозицій.

Вдалий вибір теми дослідження – це вже половина успіху у роботі. А перш за все тема повинна бути актуальною.

Актуальність теми – це важливість, суттєве значення, відповідність теми дослідження сучасним потребам певної галузі науки та перспективам її розвитку, практичним завданням відповідної сфери діяльності. Коли мова про публікацію наукового дослідження, то в першу чергу у публікації (як і в кожній науковій роботі – дисертації, монографії, рефераті, дипломній роботі тощо) повинно бути обґрунтування актуальності обраної теми. Таким чином вибір теми полягає на обґрунтуванні актуальності і визначення рівня її розробленості; виборі об'єкта чи предмета дослідження; окреслення мети і завдань дослідження.

Відповідно до таких міркувань щодо наукових розробок ВАК висунула обов'язкові вимоги до публікацій у фахових виданнях (вимоги наводяться нижче за текстом). Справа полягає в тому, що лише ті видання, які дотримуються у своїх публікаціях точно сформульованих вимог, отримують відповідний сертифікат. І лише ті статті, які опубліковані у фахових виданнях беруться до уваги при захисті дисертацій або інших фіксаціях наукового доробку науковця чи цілого колективу.

Структура публікації повинна бути наступною:

Назва публікації – прописними літерами, вирівнювання по центру.

Ініціали та прізвище автора(рів).

Науковий ступінь.

Місце праці.

Реферат українською мовою.

Ключові слова – українською мовою.

Реферат (Summary) англійською мовою.

Ключові слова – англійською мовою.

Згідно з вимогами ВАКу у тексті статті повинні бути розроблені і чітко визначені (зафіксовані) наступні обов'язкові рубрики, які виділяються півжирним шрифтом і заверстуються в текст:

Постановка проблеми - називається проблема у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Тут потрібно обґрунтувати актуальність, важливість у даний момент, злободенність і назрілість дослідження обраної проблеми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується дана стаття. По суті – це огляд теоретичних розробок і публікацій у вітчизняній та закордонній науковій літературі. Список використаних автором літературних джерел наводиться в переліку бібліографічних джерел у кінці статті. Перелік цей складається або в

порядку використання в публікації, або за алфавітним порядком. Зручнішим і нагляднішим видається складання списку в порядку використання у публікації.

Перелік джерел повинен включати: прізвище і ініціали автора, назву роботи, місце видання, видавництво, рік видання, кількість сторінок, а для журнальних статей – назву журналу, рік видання, номер журналу і сторінки.

Зауваження: у переліку використаних джерел прізвище автора ставиться на першому місці, а потім ім'я чи ініціали. Ця вимога продиктована тим, що у бібліотечних каталогах автори знаходяться таким чином.

Потрібно звернути увагу на те, що у тексті публікації повинні бути посилання на всі джерела, які перелічені у списку використаних. Посилання оформляються наступним чином: у кінці речення, у якому є посилання на іншого автора, ставиться квадратна дужка з вказанням номера джерела у списку використаних джерел і номер сторінки, на якій знаходиться використана думка, вираз тощо.

Існує ще одна форма посилання на літературні джерела – виноска. У виносці, яку роблять внизу сторінки, вказується автор, назва джерела і сторінка, згідно з основними правилами оформлення бібліографічних описів (наводиться нижче за текстом). Однак згідно з сучасними вимогами щодо оформлення наукових публікацій, виноска майже не зустрічається.

Наступна рубрика - **постановка завдання**. У цій рубриці формулюється ціль (цілі) даної статті. Зрозуміло, що в статті неможливо розкрити цілу проблему. Адже проблема – це складне теоретичне або практичне питання, що потребує розв'язання, вивчення, дослідження. У рамках однієї статті розкрити проблему практично не бачиться реальним. Стаття може розкривати лише якесь одне-два часткових питань із загальної проблеми. І саме це виділяється у даній рубриці.

Виклад основного матеріалу. Ця рубрика становить основний зміст статті і за логікою речей займає найбільший обсяг роботи. У ній представляється повне обґрунтування отриманих наукових результатів. Крім текстового матеріалу в статті можуть бути таблиці, рисунки, графіки, діаграми тощо. Весь цей матеріал завершується в текст таким чином, щоб він не виходив за поле набору.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Дослідна стадія наукового процесу завершується систематизацією результатів, що включають докази гіпотези, висновки та рекомендації.

Відповідність результатів досліджень може бути повною або частковою. Може бути, що результати досліджень не підтверджують робочу гіпотезу. Такий результат, якщо він виникає з коректних і обґрунтованих наукових досліджень, також є науковим досягненням, що заслуговує на увагу і публікування.

Бібліографічний список (не менше 5 позицій з обов'язковими посиланнями у тексті), оформлений за новим стандартом ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

Вимога щодо 5 (не менше) позицій у бібліографічному списку може видатися доволі «натягнутою». Такої вимоги не міг би дотримати, наприклад, Архімед, який свій знаменитий закон відкрив у ванні (а не почерпнув інформації з літературних джерел), чи Ньютон, якому випадково яблуко у садку спало на голову і спонукало задуматися про всесвітнє тяжіння.

Однак вимога щодо не менше 5 позицій у бібліографічному списку продиктована велінням часу. Молоді вчені - здобувачі наукового ступеня – для захисту своїх робіт повинні мати певну кількість публікацій у фахових виданнях, і ці публікації мають характеризуватися певною «чистотою», про яку певним чином може свідчити їх оформлення з відповідним посиланням на використані літературні джерела, без чого не можна уявити собі наукову роботу молодого науковця. З цим треба миритися, особливо молодим науковцям, яких чекає захист своїх наукових робіт.

Основні правила оформлення бібліографічних описів, яких потрібно дотримуватися в обов'язковому порядку, полягають в наступному.

Ім'я автора в заголовку бібліографічного запису наводять у формалізованому вигляді: спочатку прізвище, потім ім'я (можливо ще по батькові) чи псевдонім.

Двокрапки, крапки з комою, косі риски (одна чи дві) відбиваються пробілами (проміжок в один друкований знак) з обох боків. *Коми і крапки* відбиваються тільки з одного боку – після цих розділових знаків. Відповідно до нового стандарту пунктуація в бібліографічному описі виконує дві функції: звичайних граматичних розділових знаків (пунктуація) та розділових знаків, що мають розпізнавальний характер для областей та елементів бібліографічного опису (знаки приписаної пунктуації). Проміжки між знаками та елементами опису є обов'язковими і використовуються для розрізнення знаків граматичної і приписаної пунктуації. Останні, на відміну від звичайних граматичних знаків, виконують розпізнавальні функції областей та елементів бібліографічного опису.

При написанні прізвища між ініціалами потрібно ставити пробіли. Між порядковим номером видання у списку літератури і самим бібліографічним описом видання також ставиться пробіл.

Відомості про мову, з якої перекладено видання, подають у квадратних дужках, з малої літери, після другої подачі прізвища автора і відмежовують від нього (прізвища) знаком «крапка з комою».

Назва серії позначається в кінці опису з великої літери, у круглих дужках і відокремлюється від попередньої інформації знаками «крапка», «тире».

Відомості про повторення видання (3-тє вид.; 2-ге вид., випр.) подають перед зазначенням міста видання у квадратних дужках і з обох боків відділяють крапкою і тире.

Відомості про підвид видання (навчальний посібник, підручник, монографія, автореферат, дисертація тощо) подають після двокрапки (після назви видання) з малої літери. Відомості, що належать до назви, якщо вони складаються з одного слова (наприклад: підручник, посібник, енциклопедія, довідник), не скорочуються.

Нижче наведено приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, які наводять у дисертації, і списку опублікованих робіт, які наводять в авторефераті (Вища Атестаційна Комісія України. Наказ № 63 від 26.01.2008 року № 63. Оформлення бібліографічного списку у будь-якій публікації повинно відповідати цим вимогам.

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ
БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ
ДЖЕРЕЛ, ЯКИЙ НАВОДЯТЬ У ДИСЕРТАЦІЇ, І СПИСКУ
ОПУБЛІКОВАНИХ РОБІТ, ЯКИЙ НАВОДЯТЬ В АВТОРЕФЕРАТІ**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="370 1087 1142 1220">1. Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. — Львів : Свічадо, 2006. — 307 с. — (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV—V ст. ; № 14). <li data-bbox="370 1229 1142 1401">2. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. — К. : Ін-т математики, 2006. — 111 с. — (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59). <li data-bbox="370 1410 1142 1506">3. Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота / Наталія Дмитрівна Матюх. — К. : Асамблея діл. кіл : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. — 311 с. — (Ювеліри України ; т. 1). <li data-bbox="370 1515 1142 1576">4. Шкляр В. Елементал : [роман] / Василь Шкляр. — Львів : Кальварія, 2005. — 196, [1] с. — (Першотвір).

Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині : історія, спогади, арх. док. / І. Матяш, Ю. Мушка. — К. : Києво-Могилян. акад., 2005. — 397, [1] с. — (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична" ; вип. 1). 2. Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк. — К. : Прецедент, 2006. — 93 с. — (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю ; вип. 11). 3. Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Суберляк, П. І. Баштанник. — Львів : Растр-7, 2007. — 375 с.
Три автори	<p>Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. — Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. — XLIII, 265 с.</p>
Чотири автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.]. — К. : НДІ "Укragропром-продуктивність", 2006. — 106 с. — (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи). 2. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О. В. Гвоздев, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. — К. : Вища освіта, 2006. — 478, [1] с. — (ПТО: Професійно-технічна освіта).
П'ять і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Психология менеджмента / [Власов П. К., Липницкий А. В., Лушихина И. М. и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. — [3-е изд.]. — Х. : Гуманитар. центр, 2007. — 510 с. 2. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. — К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. — 115 с. — (Серія "Формування здорового способу життя молоді" : у 14 кн., кн. 13).

Без автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. — К. : Грані-Т, 2007. — 119 с. — (Грані світу). 2. Воскресіння мертвих : українська барокова драма : антологія / [упорядкув., ст., пер. і прим. В. О. Шевчук]. — К. : Грамота, 2007. — 638, [1] с. 3. Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця ХІХ — початку ХХ століття : [антологія / упоряд.: Л. Таран, О. Лагутенко]. — К. : Грані-Т, 2007. — 190, [1] с. 4. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : [зб.наук.праць / наук. ред. Каліущенко В. та ін.]. — Чернівці : Рута, 2007. — 310 с.
Багатогомний документ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія Національної академії наук України, 1941—1945 / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.]. — К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007— .— (Джерела з історії науки в Україні). Ч. 2 : Додатки — 2007. — 573, [1] с. 2. Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005— .— (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 1. — 2005. — 277 с. 3. Дарова А. Т. Неисповедимы пути Господни... : (Дочь врага народа) : трилогия / А. Дарова. — Одесса : Астропринт, 2006— .— (Сочинения : в 8 кн. / А. Дарова ; кн. 4). 4. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : Особенная часть : в 6 т. / Н. П. Кучерявенко. — Х. Право, 2002— .— Т. 4: Косвенные налоги. — 2007. — 534 с. 5. Реабілітовані історією. Житомирська область : [у 7 т.]. — Житомир : Полісся, 2006— .— (Науково-документальна серія книг "Реабілітовані історією" : у 27 т. / голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова) [та ін.]). Кн. 1 / [обл. редкол.: Синявська І. М. (голова) та ін.]. — 2006. — 721, [2] с. 6. Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч.1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М. Парамонова. — К. : НТУУ "КПІ", 2006. — 125 с.
Матеріали конференцій, з'їздів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників [«Молодь України і аграрна реформа»], (Харків, 11—13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. — Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. — 167 с. 2. Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. — К. : ІСОА, 2002. — 147 с.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. інформ. бюл. — К. : Асоц. укр. банків, 2000. — 117 с. — (Спецвип.: 10 років АУБ). 4. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій : праці конф., 6—9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. Ред. В. Т. Трощенко. — К. : НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. — С. 559—956, XIII, [2] с. — (Ресурс 2000). 5. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук. праць / наук. ред. В. І. Моссаковський. — Дніпропетровськ : Навч. кн., 1999. — 215 с. 6. Ризикологія в економіці та підприємстві : зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ податк. адмін. України [та ін.]. — К. : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001. — 452 с.
Препринти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. — Х. ННЦ ХФТИ, 2006. — 19 с. — (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр "Харьк. физ.-техн. ин-т" ; ХФТИ 2006-4). 2. Панасюк М. І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. — Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. — 7, [1] с. — (Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).
Депоновані наукові праці	<ol style="list-style-type: none"> 1. Социологическое исследование малых групп населения / В. И. Иванов [и др.] ; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. — М., 2002. — 110 с. — Деп. в ВИНТИ 13.06.02, № 145432. 2. Разумовский, В. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев. — М., 2002. — 210 с. — Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.
Словники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. — Х. : Халімон, 2006. — 175, [1] с. 2. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. — К. : Європ. ун-т, 2007. — 57 с. 3. Українсько-німецький тематичний словник [уклад. Н. Яцко та ін.]. — К. : Карпенко, 2007. — 219 с. 4. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. — 2-ге вид., оновл. — К. : К.І.С., 2006. — 138 с.

Атласи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Україна : екол.-геогр. атлас : присвяч. всесвіт. дню науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.] ; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України [та ін.]. — / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.]. — К. : Варта, 2006. — 217, [1] с. 2. Анатомія пам'яті : атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах пам'яті : посіб. для студ. та лікарів / О. Л. Дроздов, Л. А. Дзяк, В. О. Козлов, В. Д. Маковецький. — 2-ге вид., розшир. та доповн. — Дніпропетровськ : Пороги, 2005. — 218 с. 3. Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда ; [пер. з ісп. В. Й. Шовкун]. — Х. : Ранок, 2005. — 96 с.
Законодавчі та нормативні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 2006. — 207 с. — (Бібліотека офіційних видань). 2. Медична статистика статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболозько. — К. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. — 459 с. — (Нормативні директивні правові документи). 3. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. — Офіц. вид. — К. : ГРІФРЕ : М-во палива та енергетики України, 2007. — VI, 74 с. — (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція).
Стандарти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. — [Чинний від 2006-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України 2006. — IV, 231 с. — (Національний стандарт України). 2. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 — ДСТУ ISO 6107-9:2004. — [Чинний від 2005-04-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2006. — 181 с. — (Національні стандарти України). 3. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. — [Чинний від 2007-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2007. — IV, 18 с. — (Національний стандарт України).

Каталоги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ «Леонорм-стандарт, 2006— . — (Серия "Нормативная база предприятия»). Т. 5. — 2007. — 264 с. Т. 6. — 2007. — 277 с. 2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. — Львів : Новий час, 2003. — 160 с. 3. Університетська книга : осінь, 2003 : [каталог]. — [Суми : Унів. кн., 2003]. — 11 с. 4. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Горницкая И. П., Ткачук Л. П. — Донецк : Лебедь, 2005. — 228 с.
Бібліографічні показники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Куц О. С. Бібліографічний покажчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. — Львів : Укр. технології, 2007. — 74 с. 2. Систематизований покажчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997—2005 роки / [уклад. Кириць Б. О., Потлань О. С.]. — Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. — 11 с. — (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).
Дисертації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Петров П.П. Активність молодих зірок сонячної маси: дис. ... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. — К., 2005. — 276 с.
Автореферати дисертацій	<ol style="list-style-type: none"> 1. Новосад І.Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування” / І. Я. Новосад. — Тернопіль, 2007. — 20, [1] с. 2. Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 „Автоматиз. системи упр. та прогрес. інформ. технології” / Нгуен Ші Данг. — К., 2007. — 20 с.
Авторські свідоцтва	<ol style="list-style-type: none"> 1. А. с. 1007970 СССР, МКИ³ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). — № 3360585/25-08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.

Патенти	<p>1. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК⁷ Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство / Чугаева В.И.; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-исслед. ин-т связи. – № 2000131736/09 ; заявл. 18.12.00 ; опубл. 20.08.02, Бюл. № 23 (II ч.).</p>
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 6. — С. 15—18, 35—38. 2. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. — 2006. — № 6. — С. 14—17. 3. Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов — основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю. Р. Валькман, В. С. Быков, А. Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. — 2007. — № 1. — С. 39—61. 4. Ма Шуїн Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуїн // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 5. — С. 12—14. 5. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, Р. О. Моїсеєнко, Г. І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. — 2007. — № 1. — С. 25—29. 6. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н. М. Середи // Банки та банківські системи. — 2007. — Т. 2, № 2. — С. 13—20. 7. Зеров М. Поетична діяльність Куліша // Українське письменство XIX ст. Від Куліша до Винниченка : (нарис з новітнього укр., письменства) : статті / Микола Зеров. — Дрогобич, 2007. — С. 245—291. 8. Третьяк В. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки / В. В. Третьяк, С. А. Стадник, Н. В. Калайтан // Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности : междунар. науч.-техн. конф., 3-5 окт. 2007 г. : тезисы докл. — Х., 2007. — С. 33. 9. Чорний Д. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д. М. Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України : (кінець XIX—початок XX ст. / Д. М. Чорний. — Х., 2007. — Розд. 3. — С. 137—202.

Електронні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III—IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. — 80 Min / 700 MB. — Одеса : Одес. мед. ун-т, 2003. — (Бібліотека студента-медика) — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. — Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000.— Назва з контейнера. 2. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. — К. : CD-вид-во «Інфодиск», 2004. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. — (Всеукр. перепис населення, 2001). — Систем. вимоги: Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Назва з титул. екрану. 3. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. «Крим-2003») [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник — 2003. — № 4. — С. 43. — Режим доступу до журн. : http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm.
--------------------	--

Анотація. Анотація – це коротке викладення змісту статті, реферату, монографії і т.і. У ній подається дуже узагальнена характеристика публікації з точки зору змісту, призначення, форми та інших її особливостей з підкресленням, що нового подано у ній порівняно з іншими науковими творами. У анотації може бути вказано також на яких фахівців вона розрахована.

Після анотації (хоч у деяких видавництвах перед анотацією, але не у виданнях нашого університету) подаються **ключові слова**, які характерні для цієї публікації і за орієнтацією на які можна відшукати або саму публікацію, або інші подібного напрямку і змісту.

Анотація і ключові слова подаються двома мовами: українською і англійською (шрифт – курсив, інтервал - одинарний).

Анотація і ключові слова можуть поміщатися відразу після заголовку і прізвища (прізвищ) автора, або у самому кінці після бібліографічного списку. Якщо вони подані на початку публікації однією лише (українською) мовою, то в кінці публікації вони подаються англійською, але разом з перекладом на англійську назви публікації і прізвища автора (авторів).

Розміщення анотації і ключових слів не має значення, але потрібно достосовуватися до вимог однотипності, прийнятих у нашій редакції.

Так само слід взяти до уваги, що т. з. «лапки» також повинні були однотипними. Наша редакція просить авторів ставити анотацію і ключові слова на початку публікації двома мовами (укр. і англ.), а також вживати лапки конфігурації «...».

Форма подачі матеріалів: стаття подається роздрукованою на папері (2 примірники) і на магнітному носії (н-д, на дискеті 3,5"). Формат тексту на дискеті і у видрукованому варіанті повинен бути ідентичним.

І ще одне зауваження. Кожна наукова публікація розміщується у довідково-інформаційних фондах, для пошуку якої необхідно, щоб вона мала присвоєний відповідний індекс – кодове позначення об'єкта пошуку. Такий індекс розроблений згідно з інформаційно-пошуковою мовою (ШІМ). В Україні існує два типи індексів: універсальна десяткова класифікація (УДК) і бібліотечно-бібліографічна класифікація (ББК).

При публікуванні наукової роботи у фахових виданнях автору необхідно вибрати в бібліотечному каталозі, який включає в себе бібліографічний опис літературних джерел, УДК, що відносить публікацію до відповідного розділу знань. Проставляється УДК на самому початку перед заголовком. Це перша і дуже важлива вимога, без якої робота не опублікується у фаховому виданні!

Висновок. Наведені вимоги зобов'язують кожного автора публікації. Ті публікації, оформлені з недотриманням загальноприйнятих вимог, не приймаються до публікування в кожному фаховому виданні, у нашому в тому числі.

Шановні науковці, співробітники, аспіранти, студенти і всі інші наші читачі! Широкої Вам дороги в науці!

Література

1. Маниліч М. І., Григор'єв В. А., Григор'єв Д. В. *Основи наукових досліджень: Навч. посібник* – Чернівці: Букрес, 2005. – 252 с. 2. Гринчишин Д., Капелюшиний А., Сербенська О, Терлак З. *Словник-довідник з культури української мови.* - К.: Знання, 2006. – 367 с. 3. Івченко А. О. *Тлумачний словник української мови / Худож. – оформлювач С. А. Пятковка.* – Харків: Фоліо, 2003. – 540 с. 4. *Новий словник іношомовних слів. Укладання і передмова О. М. Сліпушко. 20000 слів.* – К.: Аконт, 2008. – 848 с. 5. *Орфографічний словник української мови. За редакцією С. І. Головащука і В. М. Русанівського.* – К.: Наукова думка, 1975. – 856 с.